

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2003/49

Karar Sayısı : 2008/76

Karar Günü : 11.3.2008

R.G. Tarih-Sayı :28.05.2008-26889

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Ankara 8. İdare Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 14.7.1965 günlü, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 20.3.1997 günlü, 570 sayılı KHK'nin 10. maddesiyle değiştirilen "IV Sayılı Makam Tazminatı Cetveli"nin 8. sırasının (a) bendinin Anayasa'nın 10. ve 55. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

657 sayılı Yasa'nın (IV) Sayılı Makam Tazminatı Cetveli'nin 8. sırasının (a) bendi hükmünden yararlanılarak makam tazminatı ödenmesi talebi ile açılan davada, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme iptali için başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

14.7.1965 günlü, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 20.3.1997 günlü, 570 sayılı KHK ile değiştirilen "IV Sayılı Makam Tazminatı Cetveli"nin 8. sırasının itiraz konusu (a) bendi şöyledir:

"IV SAYILI MAKAM TAZMİNATI CETVELİ

Sıra No	Kadro ve Görev Ünvan	Tazminat Göstergeleri
...		...
8	a) En az dört yıl süreli yükseköğrenim veren fakülte veya yüksekokulları bitirmiş, birinci dereceli kadroya atanmış ve Türkiye düzeyinde teftiş, denetim veya inceleme yetkisine sahip merkez denetim elemanlarından; Başbakanlık Müfettişleri, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Denetçileri, Bakanlık Müfettişleri, Maliye Bakanlığı Hesap Uzmanları, Hazine Müsteşarlığı Bankalar Yeminli Murakıpları, Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı Müfettişleri ile Sigorta Müfettişleri, Müsteşarlık ve Genel	

<i>Müdürlük Müfettişleri, Diyanet İşleri Başkanlığı Müfettişleri, Müsteşarlık Kontrolörleri, Bakanlıkların merkez teşkilatına dahil Genel Müdürlüklerin Kontrolörleri ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Müfettişleri, Milli Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanlığı Müfettişleri</i>	2000
---	------

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

Başvuru kararında, Anayasa'nın 10. ve 55. maddelerine dayanılmıştır.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca, Mustafa BUMİN, Haşım KILIÇ, Samia AKBULUT, Yalçın ACARGÜN, Sacit ADALI, Ali HÜNER, Fulya KANTARCIOĞLU, Ertuğrul ERSOY, Tülay TUĞCU, Ahmet AKYALÇIN ve Mehmet ERTEN'in katılımlarıyla 11.6.2003 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, oybirliğiyle karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararında, sigorta denetleme uzmanı ile diğer denetim hizmetlerinde çalışan denetim elemanlarının yaptıkları iş ve görev ünvanları arasında fark bulunmadığı, buna karşılık IV sayılı Makam Tazminatı Cetvelinin 8. sırasının (a) bendindeki listede sigorta denetleme uzmanlarının yer almadığı, bu nedenle kuralın Anayasa'nın 10. ve 55. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 570 sayılı KHK ile değiştirilen IV Sayılı Makam Tazminatı Cetveli'nin 8. sırasının itiraz konusu (a) bendinde "En az dört yıl süreli yükseköğrenim veren fakülte veya yüksekokulları bitirmiş, birinci dereceli kadroya atanmış ve Türkiye düzeyinde teftiş, denetim veya inceleme yetkisine sahip merkez denetim elemanlarından; Başbakanlık Müfettişleri, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Denetçileri, Bakanlık Müfettişleri, Maliye Bakanlığı Hesap Uzmanları, Hazine Müsteşarlığı Bankalar Yeminli Murakıpları, Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı Müfettişleri ile Sigorta Müfettişleri, Müsteşarlık ve Genel Müdürlük Müfettişleri, Diyanet İşleri Başkanlığı Müfettişleri, Müsteşarlık Kontrolörleri, Bakanlıkların merkez teşkilatına dahil Genel Müdürlüklerin Kontrolörleri ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Müfettişleri, Milli Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanlığı Müfettişleri"ne 2000 gösterge üzerinden makam tazminatı ödenmesi öngörülmektedir.

Anayasa'nın 10. maddesindeki eşitlik ilkesi, birbiriyle aynı durumda olanlara ayrı kuralların uygulanmasını ve ayrıcalıklı kişi veya toplulukların yaratılmasını engellemektedir.

Durum ve konumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve değişik uygulamaları gerekli kılabilir. Aynı durumda olanlar için ayrı düzenleme aykırılık oluşturur. Anayasa'nın amaçladığı eşitlik, eylemli değil hukuksal eşitliktir. Aynı hukuksal durumların aynı, ayrı hukuksal durumların ayrı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'nın öngördüğü eşitlik ilkesi çiğnenmiş olmaz.

İtiraz konusu kuralda sayılan kadro ve görev ünvanlarına sahip kişiler, farklı yasalara tabi olarak farklı görev ve yetkileri yerine getirmekte, genel bütçeli kurumlardan özel bütçeli kurum ve kuruluşlara, bakanlıklardan genel müdürlüklere, özel şirketlere ve kuruluşlara kadar geniş ve değişik denetim alanında görev yapmaktadırlar.

Sigorta denetleme uzmanları ise, Hazine Müsteşarlığı Sigorta Denetleme Kurulu mensuplarıdır. Sigorta Denetleme Kurulu, 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu ve 4059 sayılı Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile diğer kanunlarda öngörülen görevleri yerine getirmek üzere kanunla kurulmuş bir denetim birimi olup, Sigorta Murakabe Kanunu ile diğer kanunların özel sigortacılıkla ilgili hükümlerinin ve her türlü sigortacılık işleminin denetimini gerçekleştirmek, sigorta şirketlerinin varlıkları, alacakları, özkaynakları, borçları ile kar ve zarar hesapları arasındaki ilgi ve dengelerin ve mali bünyelerini etkileyen diğer tüm unsurların inceleme, araştırma, tespit ve tahlilini yapmak ve bu suretle sigortacılıktan beklenen faydanın sağlanması için sistemin devamlılığının korunması ile ekonomik kalkınmanın gereklerine göre sigortacılığın daha etkin rol almasını sağlamak amacıyla görev yapmaktadırlar.

Buna göre, sigorta denetleme uzmanlarının, itiraz konusu kuralda belirtilen *"En az dört yıl süreli yükseköğrenim veren fakülte veya yüksekokulları bitirmiş, birinci dereceli kadroya atanmış ve Türkiye düzeyinde teftiş, denetim veya inceleme yetkisine sahip merkez denetim elemanlarından olma"* şeklindeki genel koşulları taşıdığı anlaşılmakla beraber, yaptıkları işin niteliği, kapsamı, görev alanları ve yetkilerindeki farklılıklar gözetildiğinde aynı hukuki durumda bulundukları söylenemez.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 10. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

İtiraz konusu kuralın, Anayasa'nın 55. maddesi ile ilgisi görülmemiştir.

Serdar ÖZGÜLDÜR ve Serruh KALELİ bu görüşe değişik gerekçe ile katılmışlardır

VI- SONUÇ

14.7.1965 günlü, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 20.3.1997 günlü, 570 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 10. maddesiyle değiştirilen "IV SAYILI MAKAM TAZMİNATI CETVELİ"nin 8. sırasının (a) bendinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, 11.3.2008 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan

Başkanvekili

Üye

Esas Sayısı : 2003/49
Karar Sayısı : 2008/76

Haşim KILIÇ

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Sacit ADALI

Üye

Fulya KANTARCIOĞLU

Üye

Ahmet AKYALÇIN

Üye

Mehmet ERTEN

Üye

A. Necmi ÖZLER

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Şevket APALAK

Üye

Serruh KALELİ

Üye

Zehra Ayla PERKTAŞ

DEĞİŞİK GEREKÇE

Davaya konu yapılan "sigorta denetleme uzmanları"na makam tazminatı öngörülmemesine dair "**eksik düzenleme**"nin, bu statüdeki kamu görevlileri ile kendilerine makam tazminatı öngörülen diğer denetim elemanlarının aynı konumda olmadıkları, bu nedenle aralarında eşitlik ilkesi yönünden bir ayniyetin söz konusu olmadığı, dolayısıyla iptal isteminin reddi gerektiği yolundaki çoğunluk gerekçesine katılamıyoruz. Çünkü, hangi kamu görevlilerine makam tazminatı verileceği konusu tamamen yasa koyucunun takdir hakkı içerisinde olup, yargı kararıyla yasa koyucuyu bu yönde bir düzenleme yapmaya zorlamaya imkân bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, iptal isteminin bu gerekçe ile reddine karar verilmesi gerektiği düşüncesindeyiz.

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Serruh KALELİ